

A magyar katona aranykönyve

A MI HŐSEINK

Katonáink hőstettei
a világháborúban.

WOINOVICH EMIL
az ő kiz. gyalogosági tábornok
veselése alatt szerkesztette

Készremkötők:
REICH ÁRPÁD
m. kir. honvédszáz-aszredes

VELTZE ALAJOS
az ő kiz. alvez. a cs. ő kiz.
hadivéltár osztályfőnöke.

SEBŐK ZSIGMOND.

Képmellékletekkel

Ára kötve 6 korona

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben

Költözökodéskor nélkülözhetetlen a
lakásbérleti szabályok ismerete!

LAKÁSBÉRLETI SZABÁLYOK

Összegejtötte és magyarázta
Dr. PONGRÁCZ JENŐ
budapesti ügyvéd.

Tartalmazza Budapest-székesfőváros lakás-
bérleti szabályrendeletének hiteles szövegét
és magyarázatát. Illeték szabályokat. A kapu-
zárási, víz- és gázsabályokat. Teljes jog-
gyakorlatot stb., stb.

Harmadik teljesen átdolgozott kiadás.

Mindenütt kapható. Ára kötve 3 K 20 fillér.

Megjelent a Magyar Törvények, Franklin-
Társulat zsebkijadásának gyűjteményében.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R-T-nál,
Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

AZ AÉRO

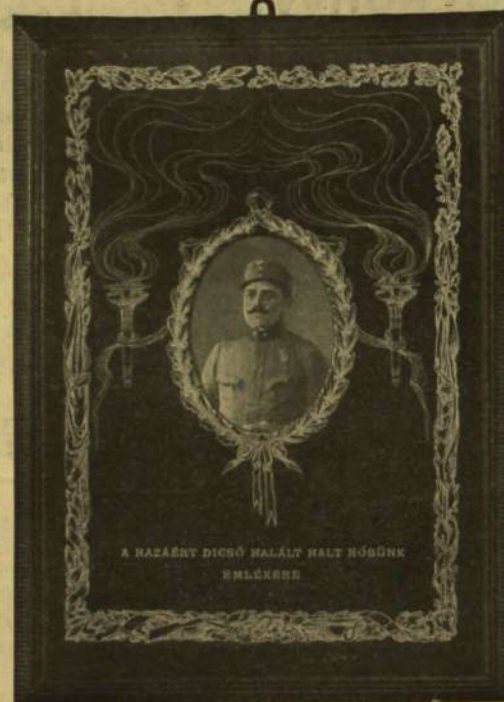
A repüléssel és léghajózással foglalkozó egyedüli magyar hivatalos folyóirat.

Minden számában érdekes és
eredeti fényképfelvételeket kö-
zöl. A léghajózás eseményeiről,
fejlesztéséről és céljairól kitünő
és könnyen érthető népszerű
cikkek tartalmaz.

Különösen figyelemre méltók
a léghajózás és repülés hadi
alkalmazásáról írott közlemé-
nyei, valamint az ifjúság szá-
mára külön fenntartott kisrepülő-
gép (modell) rovata.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld

Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.

Őrizzük meg hősi halált halt kedveseink emlékét!

A világháború majd minden csa-
ládból kiragad egy-egy kedves
hozzátartozót, kinek emlékét szí-
vünkbe zárva, feledni nem tudjuk.
Ezeknek a dicső halált halt hő-
seinknek emlékét megörökítendő,
igen díszes, szép kivitelű fény-
képtartó keretet, (fekete moiret
alapon, ezüst nyomással) melybe
bármilyen arckép beilleszthető,
2 korona beküldése ellenében
bérmentve küld

Méhner Vilmos kiadóhivatala,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Gyűjtőknek 6 darab után 1, 10 darab
után 2 tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Eredeti nagyság 20x28 cm. Törvényesen védve.
Tettség szerint falra is függeszthető, asztalra is állítható.

A hadi technika csodáit

tartalmazza érdekes leírásban

az UNIVERSUM háborús kötete.

Szerkesztette HANKÓ VILMOS dr. Ára kötve 8 K 50 fillér.

Megrendelhető: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI., Andrásy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

A Magyar Könyvtár

kaszetta kiadása.

Ambrus, Heltai, Kafka, Kóbor, Krúdy, Lakatos,
Molnár, Sebők, Szini, Szöllösi

64 elbeszélés **10** kötetben,

külön-külön kötetben, színes borítékkal.

A tíz kötet egy kaszettában ára 6 K.

MAGYAR KÖNYVTÁR A FRONTRA!

Tíz füzet, tartalmaz 64 kitünő elbeszélést.

Ára tábori csomagolással együtt 3 K.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

46. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, NOVEMBER 12.

Szerkesztési iroda: IV. Varmegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postai meg-
határozott vitelljű is csatolandó.

A 2-İK BOSNYÁK-HERCEGOVINAI EZRED ELŐNYOMULÁSA OJTOZ FELÉ.

A ROMÁNOK KIÜZÉSE ERDÉLYBŐL. — Jelfy Gyula a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

PAPIROS GALAMBOK.

Nem először történt a háború ideje alatt, hogy ismeretlen bárkákból béke hírek madarai röppentek szerte. Szárnyaik suhogását tavaly is hallottuk. Akkor is suttogtak tárgyalásokról, a melyeknek sikere végét vetné a rettenetes vérzárónak. De a földeregő ábrándok ege elborult és sokáig megint vastag felhők alatt jártunk. Pár hete azután megint fehér szárnyak vesését hallottuk. Szaporábban, határozottabban és erősebben, mint akkor először. Honnan jött a béke hírek madár-rajja, megállítani annál nehezebb volt, mint mintha mindenfelől érkezett volna. Semleges lapok dúceiból röpködtek ki a hírek: tehát olyan helyről, a melyekről a kilátás minden táj felé szabad. És ezek az értesülések szinte a szemtanú határozottságával szóltak. Egy berni újság, a mely a nagy viaskodás folyamán egyszerű ügyességgel és tapintattal tudta megőrizni feddhetetlen semlegeségét, a maga teljes hitelével vállalt felelősséget az értesülése igazáért. Egy másik, ugyancsak semleges és ugyancsak komoly lap még a feltételek tudójának is vallotta magát, a melyek az állítólagos tárgyalások folyamán előterjesztettek. Az argumentumok, a melyek e híreket támogatták, minden józan értelem kritikáját megállították. A *hogyan* vitatható volt: a *miért* kérdése azonban teljes értékű választ kapott a helyzet föltárásában és megvilágításában. Minden háború célja megszűnt abban a pillanatban, a mint ez a cél elérhetetlennek bizonyult. És semmiféle háború se lehet olyan immorális, mint a melyik egy megbizonyosodottan reménytelen célért folyik és a haszontalanság tudatának ellenére áldozza emberi és gazdasági erőit. A siker a történet vállalkozásokban még az indítékok kétes erkölcsét is igazolja a nagy nemzeti érdekek abszolút és mindeneken fölüli álló hatalmával: de a nyilvánvaló sikertelenségek reménytelen halmozása, a nemzeti közösség legdrágább javainak a meddőség tudatában folytatódó pusztítása oly bűn, a mely alul még az eredeti szándék megigazolása sem adott abszolucziót. A kialakulás bizonyos adott állapotában a kilátástalan küzdelem földadása a legnagyobb államférfi kötelesség. Mennél keser-

vebb teljesítésének tragikus értékében, annál tiszteletre méltóbb.

A világ fönnállása óta hatalom olyan erőfeszítéseket nem tett és olyan szörnyűséges áldozatokat nem hozott, mint a melyeket a háború huszonhat hónapja alatt Oroszország egy immár teljesen reménytelen ábránd sírjába bocsátott. Törekvésének erkölcsi vitatható, kilátástalansága megbizonyosodott. Mennél tovább marad a sír nyitva, annál iszonyatosabb az áldozat, a mely benne porladni fog. Erről Pétervárott vagy Moszkvában se lehetnek többé kétségekben. A kard élére tűzött követelés a sors által megtagadtatott. A fehér galamb szárnyára adott kérés reményteljesebb.

De a hivatalos szó mondja: a szemek megint tévedtek. A mit látni véltek nem galamb volt; hanem kacs. Bele kell nyugodnunk. Annál is inkább, mert az a fél, a melyeknek e kétségtelen hiteli fölvilágosítás több nyugtalan-ságot jelenthet, nem mi vagyunk. Hogy tovább kell várunk, ez azt, a mit teljes bizonyossággal várunk, kétséssé nem teszi.

Semmi jogunk sincs ragaszkodni ahhoz, a mi illetékes szó szerint, képzelődés volt. A holnap nem hozza a békét. De egy eleményünk mégis volt. Úgy éreztük, hogy így áll a küszöb előtt és ez a tévedés kóstolót adott a valóságból. Ha nem is árulhatta el, de a pusztá fantáziánál érzékibben sejtette meg: milyen formában az, ha egyszer a béke csakugyan elindul? Hogyan szedelkőzik, hogyan készülődik tárt ajtók és lefüggönyözött ablakok mögött, míg kívül még dühösen dörögnek az ágyúk vagy új tusára készülődnek a harcizosok?

Az minden okoskodás és tétel-fogalmazás ellenére bizonyos, hogy a háború maga dönti el a sorsát. Soha se lesz legyőzött az, a ki a nagy csatákat megnyerte és soha se fog békét az diktálni, a ki alul maradt vagy elfutott. Minden háború sorsa a harcizereken dől el és a harcizereken fog eldőlni. Ezt az igazságot a mostani példátlan viaskodás tanúságai se meg nem ezáfolták, se meg nem gyöngítették. Ha eddigi rengeteg diadalaink a végleges eredményt még meg nem hozták, csak annyit mond, hogy még újabb diadalogok szükségesek, megfelelően a viaskodó erők példátlan tömegének.

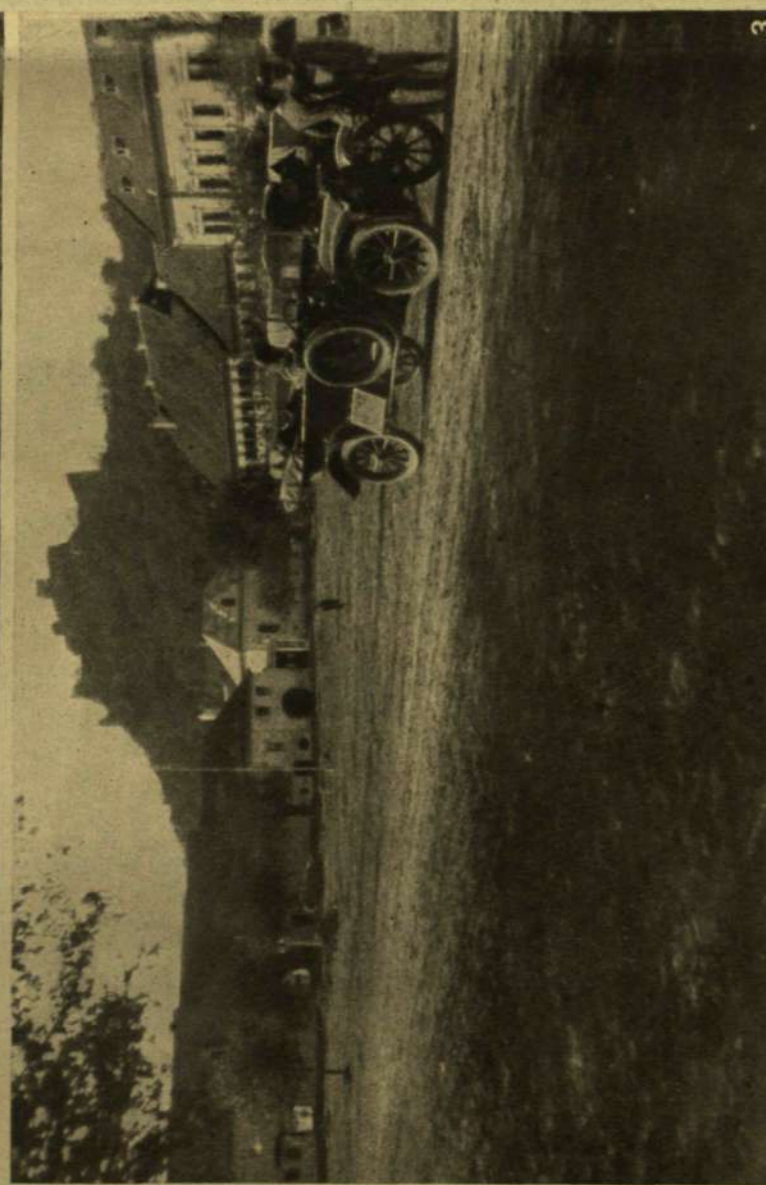
A front még nem birkózott végig és ez a front nem annyi ezer kilométer, a mennyit a térképen mutat, ha ennél is több annyival, a hány-szor megürült szakaszai újból kitöltetnek. Ravasz, de egészen rosszízű és tarthatatlan teoria, tehát nem is teoria, hanem egyszerűen hazugság az a tétel, hogy a háború eredménye nem egyenes következtetés, sőt lehet ellenkezője is a harcizéri események természetének. Egy ostromlott várnak se kellett volna soha az éhségtől elesnie, ha a védősereg elég erős arra, hogy megverje az ostromló hadat. A következtetések igazi forrása tehát mindig a birkózó erők egymáshoz való viszonya: a minék a mértékét nem az erők tömege, hanem teljesítő képessége szolgáltatja. Ellenségeink számosabbak mint mi vagyunk, de a legfontosabb mérkőzésekben a nagyobb teljesítő képességet mindig mi *bizonyítottuk*.

Mennél jobban kialakul a háború fejlődésének formája, annál világosabban bontakoznak ki a béke vonalai is és a milyen nyilvánvalóak a harcizéri eseményei oly kevésbé lehet rejtelmi vagy meglepetés a béke, a mely az eseményekben érlelődik. Hűség, macakosság, konok ábrándosság, a kétségbeesés lendülete kitolhatja a logika kiérvényesülésének dátumát, de se a folyamatot meg nem állíthatja, se szükséges befejező sét meg nem másíthatja. A veszteséges háború nem lehet örök menedék a veszteséges béke előtt. A ki egészen hiteles fölvilágosítást akar a béke kérdéséről, annak a harcizereken eseményein kell tartania a szemét; mert a béke ott érlelődik, ott készül akkor is, a mikor a diplomaták sehol egy árva szóval se tárgyalnak róla. A háborút sokszor a diplomaták csinálják, a békét mindig a hadvezérek genialitása diktálja és a diplomatáknak leg-főbb a fogalmazásba van beleszólásuk. Elérkezik majd a harcizereken egy pillanat, a mikor mindenk számára egészen nyilvánvaló lesz, hogy a fegyverek immár elmondották minden mondanivalójukat és nem, mint egy meglepetés vagy váratlanság, hanem mint egy elmaradhatatlan és föltétlen következtetés jelenik meg az Idő küszöbén a béke alakja. Bár nem oly szendén és puhán, mint a hogyan ábrázolják, mert a békének vaseszmében kell útra kelnie, hogy legázolhassa, a kik erőszakosan útját állották.

Szigma.

ROMÁN FOGOLYSZÁLLITMÁNY A BRASSÓ KÖRÜLI HARCIZOKBÓL. — Jely Gyula, a harcizere kikéldött munkatársunk felvétele.

1. Egy dandárparancsnokság távozása Segesvárról. — 2. Előállatok hajtása az országúton. — 3. Kórház a visszafoglalás után. — 4. Egy páncélos autó megérkezése felderítő utjáról Erzséfalvára.

A ROMÁNOK KIÜZÉSE ERDÉLYBŐL. — Jely Gyula, a harcizere kikéldött munkatársunk felvétele.

CSAPATAINK FELVONULÁSA EGY SZÉKELY FALUBAN.

NÉMET MUNICIZIÓS TRÉNCAPATOK ELŐNYOMULÁSA.

A ROMÁNOK KIÜZÉSE ERDÉLYBŐL. — Jely Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.

ROMÁN FOGLYOK A NAGYSZEBENI LOVAGLÓ ISKOLÁBAN.

KÁROLY FERENCZ JÓZSEF TRÓNÖRÖKÖS NAGYSZEBENBEN: WALBAUM FŐISPÁN ÜDVÖZLI A TRÓNÖRÖKÖST.

A VISSZAFOGLALT NAGYSZEBENBŐL. — Szilágyi Gyula felvételei.

PIHENŐ BOSNYÁK CSAPATOK A KÉZDIVÁSÁRHELY FELÉ VEZETŐ ORSZÁGUTON.

ELHAGYOTT ROMÁN ÁLLÁSOK AZ OKLÁNDI MAGASLATOKON.

A ROMÁNOK KIÜZÉSE ERDÉLYBŐL. — Jely Gyula, a harcotörre kiküldött munkatársunk félfotója.

IFJU ÉVEK.

— Levelek egy töviskoszorúból —

Dán elbeszélés. — Irta Henrik Pontoppidan.

(Folytatás.)

Testi terjedelméről a következő méreteket találtam naplómban: lábszárainak kerülete $28\frac{3}{4}$ hüvelyk, a czombja egy arasszal a térde fölött mérve 39 hüvelyk, a dereka a köldöke táján $66\frac{1}{2}$ hüvelyk, felső karja 23 hüvelyk, nyaka (az ádámsutka fölött) $32\frac{1}{4}$ hüvelyk. Tartozom azonban az igazságnak azzal, hogy megvalljam, ezeket a méreteket akkor vettem fel, mikor a vízkórás, a melybe végül belehalt, már nagyon előrehaladt. Akkor maga is trétálkozott a kövérségén és mindig kész volt a legesekélyebb felszólításra megmutatni a formáit.

A felesége egy évvel azelőtt, hogy erre a vidékre kerültem, meghalt. Ellen volt egyetlen gyermeke. Fáradozó gondossággal ápolta őt tehetetlenségében, a mit szép dolog volt látni s a miért még jobban hatott rám a személye.

Most az ehhez a leányhoz való viszonyomról akarok annyit közölni, a mennyi életem folyásának megértésére kell.

Mint a starupi iskola segédtanítójának, az előbb említett líhnei Hjort prépost volt a legfőbb feljebbvalóm s egy nap levelet kaptam tőle azzal a felszólítással, hogy másnap reggel jelenjek meg nála. A levél hangjától veres lett a fülem; sejtettem, hogy megint az erdei csárdában tett látogatásaimról van szó. Kollégám az iskolában és az egyházközségben, Ovesen Antal Keresztély Frigyes vasárnap, mikor a templomban találkoztunk, lesütötte a szemét és édes-kés hangon suttozott, a mi azonnal felkelte bizalmatlanságomat, hogy megint valami rosszat forral ellenem.

Oly pontosan emlékszem erre a napra, mintha nem volna mögöttem többel egy hónapnál. Tiszta fagyos nap volt márczius elején. A barázdákban még egy kis piszkos hó feküdt, de a talaj máskülönbben már csupasz volt.

CSENDÉLET.

Azt hallottam, hogy előttevaló nap a bastrupi láp mögötti erdőcskében szalonkát lőttek, s hogy az erős lelki feszültséget, melybe jutottam, elkábítsam, fogtam hű puskámat és kimentem.

Rég idő óta ismeretes, hogy az év első szalonkái gyakran ezen a vidéken mutatkoznak. Ez állítás helyességének bizonyítékául a következőt emlitem fel. Meggyökerezett szokás mindenütt

az országban, hogy az első lelőtt szalonkát, a «király-szalonkát», a hogy nevezik, ő felsége konyhájára küldik, a ki aztán a szerencsés vadást bizonyos összeggel jutalmazza, a mely az én időmben öt birodalmi tallerra rügött. Ezt a díjat az utolsó ötven év alatt nem kevesebb, mint tizenháromszor kapták líhnei és környéki emberek, egyszer én magam is. Ez 1859-ben volt. Mondhatom, ez az egyetlen eset, hogy a szerencse kedvezett nekem.

Azon a márciusi napon, a melyről most beszélök, csüggött lélekkel mentem az erdő szélén, a míg alkonyodni nem kezdett s még csak egy toll sem jutott vadásztáskámba vigasztalásul. Végre ellenállás nélkül a csárda felé bandukoltam. Nem bírtam hazamenni a nélkül, hogy Ellen ne lássam.

Kivülről az ablakon át láthattam, hogy egyedül van a szobában. Az asztal mellett ült a lámpánál és valami ruhaféléket javíttatott. Az apa széke a kályhánál üres volt. Az öreg már lefektették a szekrényes ágyba.

Néhány darab turfát tettek a kályhába; ezek meghitten világították meg a padlót s mindjárt beléptemkor kellemes meleg csapott meg. Ellen egy korty kávét melegített nekem és sokáig ültünk az asztalnál és beszélgettünk, a hogy tenni szoktuk. A prépost leveléről vagy sejtelmimről nem szóltam semmit. Az ágy falánál hallatszott az öregnek ziháló lélekzése, olykor megszakítva egy-egy halk panaszcsozóval vagy nyögéssel. A vízkórás az utóbbi időben a melléig hatolt. Nem lehetett többé kétség, a szegény ember a halált hordotta szívében.

Sohasem árultam el nyíltan Ellen iránti érzelmeimet, mindazonáltal mégis azt hittem, hogy ő okvetlenül tud róluk, s hogy jó szívvvel van irántam. Az effélet megérzi az ember a lánynak nem egy szaván. Így például emlékszem egy estére, mikor szintén magunkban ültünk a lámpával kettőnk között. Ellen meg akarta tisztítani a lámpát, elfelejtette az újját megnedvesíteni s megégette magát. «Ejnye az ördög...» mondotta és különös mosolylyal nézett rám — szégyelte magát. Máskor akaratlanul böffentett egyet. Elnevette magát és sötétpiros lett az arca. Magam sem tudom miért, de ebben a pillanatban mintha megmondta volna, hogy szeret. Abból a módból, a hogy egy csésze kávét töltött nekem, szintén azt véltem kimagyarázni, hogy a szíve felém fordul. Nemesak hogy mindig nagyon bőven töltött, hanem az időt sem kímélte, persze a nélkül, hogy maga is gondolt volna rá. Ez azonban azt mutatta mégis, hogy nincs kedve ellenére, ha olyan közel áll hozzám.

Ha azért mégse volt bátorságom rá, hogy

KETTESBEN.

JÁVOR PÁL FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL AZ ERNSZT-MUZEUMBAN.

Új könyvek!

Barabási Kun József:

Bevezetés a politikába. Ára 6 K

Szöllősy Lajos dr.:

A gyomorbetegségek általános tünettana. Gyakorlóorvosok számára. Ára 5 K

Tomesányi Mórle dr.:

Jogerő a közigazgatási jogban. Ára 5 K

Magyar Könyvtár

Szerkesztő:
RADÓ ANTAL

Új sorozat. Egy-egy szám ára 30 fillér.

825—826. **Heltai Jenő:** Végeladás.

827—828. **Bourget:** A hazugság. Fordította **Benedek Marcell.**

829. **Deák Ferenc** husvétii cikke és a kiegészítést védő beszede. A bevezetést írta **Fayer Gyula dr.**

851—852. **A világháború naplója.** XI. Az 1916 január—februári események.

Olcsó Könyvtár

Alapította: **GYULAI PÁL** Szerkesztő: **HEINRICH GUSZTÁV**

Egy-egy szám ára 20 fillér.

1825—1827. **Cicero.** Cato Maior az öregségről. Fordította **Némethy Géza.**

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrásy-út 21.

Érdekes ajándék!

legyőzhetetlen

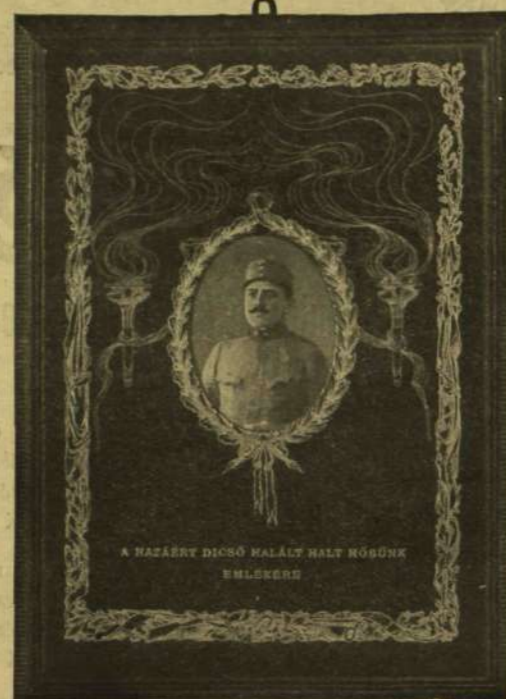
ország

Írta: **Dödy**

Ára 2 korona

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrásy-út 21.
és minden könyvárúsnál

**Órizzük meg hősi halált
halt kedveseink emlékét!**

A világháború majd minden családból kiragad egy-egy kedves hozzátartozót, kinek emlékét szívünkbe zárva, feledni nem tudjuk. Ezeknek a dicső halált halt hőseinknek emlékét megörökítendő, igen diszes, szép kivitelű fényképtartó keretet, (fekete moiret alapon, ezüst nyomással) melybe bármilyen arckép beilleszthető, 2 korona beküldése ellenében bérmentve küld

Méhner Vilmos kiadóhivatala,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Gyűjtőknek 6 darab után 1, 10 darab után 2 tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Eredeti nagyság 20x28 cm. Törvényesen védve.
Tetszés szerint falra is függeszthető, asztalra is állítható.

A hadi technika csodáit

tartalmazza érdekes leírásban

az **UNIVERSUM** háborús kötete.

Szerkesztette **HANKÓ VILMOS dr.** Ára kötve 8 K 50 fillér.

Megrendelhető: **Lampel R. könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI., Andrásy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

RENDELÉSNEK
SZIVESKEDIÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

Vadászportot üzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD“

KÉPES VADÁSZUJSÁG-OT

Állandó melléklete:

„A vadászeb“

című egyedül magyar nyelvű eb-
tenyésztési szaklap. — Mindkét lap
gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész
évre 14 kor., félévre 7 kor., negyed-
évre 3.50 kor., egyes szám ára 50 fillér.

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
(Franklin-Társulat.)

A magyar katona aranykönyve

**A MI
HŐSEINK**

Katonáink hőstettei
a világháborúban.

WOINOVICH EMIL
sz. és kir. gyalogsági tábornok
vezetése alatt szervezett
VELTZE ALAJOS
sz. és kir. alezredes, a cs. és kir.
hadilövélár osztályfőnöke.

Köremkötők:
REICH ÁRPÁD
m. kir. honvédtisztár-alezredes
és
SEBŐK ZSIGMOND.

Képmellékletekkel

Ára kötve 6 korona

A Franklin-Társulat kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben

47. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, NOVEMBER 19.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A „Világhírnök“-vel
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

EGY HONVÉD GÉPFEGYVER OSZTAG A PREDEÁL FELETTI ÁLLÁSOKBAN.

A ROMÁN HARCOZTÉRRŐL. — Jolly Gyula a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.